

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Deželni zbor kranjski.

Včerašnja seja kranjskega deželnega zbora je bila le v toliko zanimiva, ker je pokazala, da bi se tudi pod novim deželnim glavarjem dr. Šušteršičem dalo dostojno zborovati. Ne samo to. Novi deželni glavar hoče celo vpeljati v deželno hišo nov red. Povdarjal je v svojem nagovoru, da je njegova naloga, da varuje čast in ugled deželnega zbora. Menda ne bo trpel nobenih osebnih napadov, niti titular strank z liberalci ali klerikalci ne bo dovolil, marveč le polno ime S. L. S. in polno ime narodno-napredne stranke. Programa nima novi deželni glavar nikakega. Zadolgoval je le z zadržkom, da se je izpremenila le oseba, na stvari pa nič. Kaj je pod to uganjko mislil seveda nikdo razen njega ne ve. Prevladoval je v dr. Šušteršiču neprijeten občutek, da ni nič več svoboden. Zato je, da skriva ta svoj neprijeten položaj in da ne pade njegov ugled v oči njegovih volilcev, slovesno zatrdil, da sedi na mestu deželnega glavarja kot svoboden mož, neodvisen na vse strani, odvisen le od svojega lastnega prepričanja. Radovedni smo, če si je novi deželni glavar izprosil za izust teh kratkih besedi dovoljenje pri vladi. In če bi ga tudi ne imel, verjeti tej njegovi trditvi nihče ne more, kdor količarko umeva konservativnost inštitucije deželnega glavarja in njegovo direktno podrejenost kot javnega funkcionarja in uradne osebe.

Značilno je tudi za novega deželnega glavarja, da je z najbolj laskavimi besedami povzdigoval zasluge dež. predsednika Schwarzja. Da mu je čestital k odklopanju je bil le akt formalitete. Dnevni red včerašnje seje je bil relativno naglo izrpan. Saj pa so se vršile le volitve v odseke, dočim so se vsa poročila deželnega odbora izročila odsekom. Edinole zadnje poročilo deželnega odbora o ustanovitvi živinozdravniškega tečaja za živinozdravniške pomočnike pride v razpravo.

Poslanec grof Barbo poroča imenom deželnega odbora in utemeljuje potrebo takega tečaja. Poslanec Ribnikar pojasnjuje v izbrani, stvarni debati kaka nevarnost preti živinoreji in kmetom, ako se jim hoče dati mesto nekaj popolnega, ki ima trajno vrednost le slab nadomestek. Nepobitno je govornik dokazal, da se s takim tečajem živinoreja v deželi ne bo s povsela pač pa uničila. Za njim so nastopili v debati klerikalni poslanci Drobnič, Bartol, Hladnik, Matjašič in Piber, S. L. S. je očividno včeraj spravila ta predlog samo za to na razpravo, da so za parado nastopili vsi kmetski poslanci in da so imeli priliko uganjati najostrejšo demagoško. Klerikalci so poslanec Ribnikar pošteno posvetili, ko jim je dejal, da hoče s takim tečajem le javnost varati, ker vedo, da je popularno med kmeti zabavljati proti uradnikom, osobito proti tistim, ki vrše te ali one vrste policijsko službo. S pobijanjem birokratizma so utemeljevali potrebo po živinozdravniških-mazačih! Klerikalni poslanci so vezali take otrobe, da je čutil njihov ožji prijatelj Jaklič potrebo predlagati konec debate. Bil je soglasno sprejet, ker bi sicer lahko trajale pridige klerikalnih poslancev cel dan in celo noč. Predlog je bil seveda sprejet, kakor se sprejme vsak predlog, ki ga stavi deželnozborna večina, pa naj je še tako nesrečen in neprijeten.

Pri včerašnji seji so vložili med drugim poslanec Reisner in tovariši samostojni predlog o preosnovi ene gimnazije v Ljubljani v realno gimnazijo. V nadaljnjem prinašamo kratko

poročilo seje:

Namestnik deželnega glavarja baron Liechtenberg odpravi sejo ter da besedo deželnemu predsedniku Schwarzju, da predstavi dr. Šušteršiča kot novoimenovanega deželnega glavarja.

Dr. Šušteršič pozdravlja deželni zbor, se zahvaljuje cesarju in čestita Schwarzju. V naznanilu deželnozbornega predsedstva je več peticij, med drugimi samostojni predlog posl. Reisnerja in tov. radi realne gimnazije v Ljubljani. Na to predlaga dr. Lampe 11 odsekov po 10 in po 6 članov. Po kratkem odmoru se izvrše

volitve v odseke.

Petijski odsek: Pirc, Ravnikar, Demšar, Dimnik, Košak, baron Rechbach.

Odsek za letno poročilo: Ravnikar, Rechbach, Supančič, Kobi, Dimnik, Žitnik.

Finačni odsek: Žitnik, Triller, Lenarčič, Barbo, Margheri, Kobi, Krek, Lampe, Pogačnik.

Upravni odsek: Višnikar, Novak, Liechtenberg, Galle, Povše, Hladnik, Lampe, Jaklič, Košak.

Ustavni in občinski odsek: Višnikar, Gangl, Egger, grof Barbo, Demšar, Pegan, Jarc, Jaklič, Zabret, Ravnikar.

Solski odsek: Reisner, Gangl, grof Margheri, Egger, Hladnik, Lavrenčič, Perhace, Pegan, Ravnikar, Jarc.

Obrtni odsek: Turk, baron Born, Zajec, Bartol, Vehovec, Žitnik.

Verifikacijski odsek: Vilfan, Egger, Zabret, dr. Zajec, Jarc, Pegan.

Imunitetni odsek: dr. Vilfan, Born, Vehovec, Matjašič, Pegan, Kobi.

Personalni odsek: Reisner, baron Liechtenberg, Jaklič, Piber, Dimnik, dr. Zajec.

Kmetijski odsek: Lenarčič, Ribnikar, grof Barbo, baron Apfalter, Povše, Dimnik, Demšar, Zabret, Lavrenčič.

Deželni glavar odda nato poročila deželnega odbora, peticije in samostojni predlog odsekom.

K zadnji točki dnevnega reda k poročilu deželnega odbora v zadevi živinozdravniške službe na Kranjskem in o vpeljavi tečaja za izobrazbo živinozdravniških pomočnikov predlaga posl. Dimnik, da naj se je: obravnava takoj, kar se tudi sprejme. Grof Barbo utemeljuje predlog deželnega zbora nemško. Kot prot govornik se oglasi

poslanec Ribnikar,

ki priznava potrebo po živinozdravniških in potrebo, da dežela kaj nujnega ukrene glede te zadeve. S stališča živinozdravnikov se ne more akceptirati takega tečaja kakor tudi ne bi odvetniki privolili v tečaj, za zakotne pisane. Tudi za duhovnike ne pride nikomur na misel napraviti šesttedenski tečaj. Govornik povdarja, da hoče govoriti s stališča interesa živinoreje in živinozdravcev. Če se hoče to vprašanje prav rešiti, je treba upoštevati cel kompleks živinorejskih vprašanj in nikakor ne gre se postaviti le na stališče živinozdravniške potrebe. Vse naše gospodarstvo na deželi trpi, ker ni strokovnjakov. Živinozdravnik, ki bi ga dežela nastavila v vsakem sodnem okraju vsaj po enega, bi bil lahko ne le živinozdravnik, marveč sploh večak v kmetijskih zadevah. Zlasti bi bili ti potrebni če bi se ustanovila živinska zavarovalnica. Treba pa naraščaj pritegniti in štipendije zanj zvišati. Če pa živinozdravniku ki je končal srednjo in visoko šolo še manjka prakse, kaj naj potem stori absolvent kakega

šesttedenskega tečaja? Govornik dokazuje na raznih vzgledih kako škodo delajo v deželi razni mazači. Pri njih, to ni slučajna nesreča, marveč pomanjkanje potrebne izobrazbe. V celi državi ni niti ene take šole razven na Tirolskem. Čudno je, da se je šel dež. odbor zgle-dotovat nad Tirolci, ki pri nas niso na posebno dobrem glasu. (Deželni glavar kliče govornika k redu. Dež. predsednik Schwarz, ki je Tirolec se dr. Šušteršiču za to pozornost hvaležno prikloni.) Govornik pozivlja deželnozbornsko večino naj se zgleduje tudi v tem oziru nad Nižje Avstrijskem deželnim odborom. On svari pred takim tečajem. Glasoval bo proti, ker je prepričan, da bo tak tečaj največja nesreča za našo živinorejo.

Poslanec profesor Jarc odgovarja posl. Ribnikarju. Ker mu manjka najprimitivnejših pojmov o predmetu, se mu zdi najbolj hvaležno, da siple svojim volilec v oči razne pripovedke iz veterinarsko-policijske službe. Zatrjuje, da se hoče tečaj uvesti zato, da pomaga pregnati sedanje mazače! Z belcebubom torej hoče izganjati hudiča!

Poslanec Ribnikar odgovarja Jarcu, češ, da mu je na stvarna izvajanja tako odgovarjal, da se mu je iz vsakega stavka videlo, da ni strokovnjak. Govornik povdarja razliko med uradnimi živinozdravniki in deželnimi, ki naj bi izvajali prakso. Govornik je že sam imel po deželi predavanja o prvi pomoči v neizrednih, a zato še ni treba šole za mazače in se daje lahko primeren pouk na kmetskih tečajih.

Poslanec Apfalter govori nemško. Poslanci Drobnič, Bartol, Hladnik, Matjašič in Piber so vsi enodušno za mazače. Zlasti župniki so se zadirali v živinozdravnike, češ, da so predragi, dočim so molčali o tem, da kmet plača za marsikako mašo tudi po 100 kron. Na predlog poslanca Jakliča se debata zaključuje. Po govoru poslanca Pibera se predlog sprejme. Nato zaključuje deželni glavar sejo. Prihodnja seja se naznani pismenim potom. Med tem bodo zborovali odseki.

SPLOŠNI PREGLED.

Parlamentarno delo. Odsek za socialno zavarovanje je imel včeraj sejo, v kateri se je nadaljevala generalna debata o vladni predlogi. Posl. Černy je predlagal, da naj se posveti odsek praktičnim študijam o kupnem razmerju med posameznimi zavarovalnimi pogodbami z ozirom na denarni promet in po-biranje določenih prispevkov. Na ta način bi bilo edino mogoče natančno predelati organizatorične določbe vladne predloge. Koncem generalne debate je predlagal posl. Fink, da naj se izvoli pododsek z devetnajstimi člani, kateremu naj se odkažejo vladne predloge in vsi dodatni in spopolnjevalni predlogi, ki so bili stavljeni tekom generalne debate. Temu pododseku naj se naroči, da naj najprej razpravlja o onih vprašanjih, ki vsebujejo principijelne spremembe ali razlike. Predlog je bil sprejet in izvolil se je odsek. Pododsek se sestane danes k svojemu prvemu posvetoivanju. — Pododsek socialno-političnega odseka, ki razpravlja o obrtnih in industrijskih delavskih vprašanjih, se je sešel danes k posvetoivanju, v katerem so se razdelila poročila za odsek.

Pred zopetnem zasedanju hrvaškega saborja. Hrvaški sabor je sklican za dan 7. februarja s kraljevskim reskriptom k svojemu zasedanju. V novem saboru nima nobena stranka večine. Načrti bana Tomašiča, da bo

zadobil v saboru večino so se korenito izjavili, a tudi druge stranke ne tvorijo vsaka zase večine, ker je po sedanjem političnem položaju vsak kompromis med obema najmočnejšima strankama — med hrvaško srbsko koalicijo in stranko prava — naravnost nemogoč. Položaj bana Tomašiča pa je tudi skrajno omanjan. Podban Chavrak se mudi že delj časa v Budimpešti, kjer vodi v Tomašičevemu imenu dogovore z ogrskim ministrskim predsednikom grofom Khuenom in sicer na podlagi banove izjave, da ta ne more na noben način več ostati na svojem mestu. Sedaj se razpravlja samo o načinu, kako naj bi se odhod bana Tomašiča uprizoril kolikor mogoče častno. Kakor se trdi, vlada ne bo imenovala na Tomašičevo mesto za začetek nikogar, temveč bo prevzel vladne posle podban Chavrak, ali ni še gotovo, ali bo Chavrak vodil te posle kot podban ali kot locumtenens, ali pa kot kraljevski komisar z neomejeno polnomočjo. Na kako spremembo sedanjega sistema seveda tudi v enem ali v drugem slučaju ni misliti, ker Chavrak je še vernejši učenec svojega učitelja Khuena, nego Tomašič. Na spremembo sistema je misliti še le tedaj, ko pade na ogrskem Khuen. Tudi pa se celo, da se izvrši na banski stolici sprememba že pred otvoritvijo sabora. Glede bodočih načrtov Tomašiča prevladujeta dve verziji, po eni se hoče ban Tomašič povleči iz političnega življenja ter se preseliti v Italijo, po drugi bo pa prevzel vodstvo takozvanih munačev in nadaljeval boj proti opozicijskim strankam. Za prvo sejo sabora vlada velikansko zanimanje, ker bodo opozicijske stranke razkrinkale nezasišana sleparstva, ki so se vršila pri zadnjih volitvah. Skoro proti vsem poslancem vladne stranke so vloženi volilni protesti in opozicija bo postopala v toliko skupno, da bo razveljavila večino vladnih mandatov.

DNEVNI PREGLED.

Instalacija ljubljanskega župana dr. Tavčarja. Včeraj je došlo iz Dunaja cesarsko potrdilo ljubljanskega župana dr. Tavčarja. Ta vest je vzradostila celo naše mesto; kajti po dolgem premoru vendarle zopet definitivno imamo župana. Slavnostna instalacija bo v soboto dne 20. t. m. ob 11. uri dopoldne v mestni posvetovalnici. V torek pa bo, kakor čujemo, že prva seja občinskega sveta. Mno-gim gratulantom, ki obnavljajo svoje čestitke ob potrditvi, se pridružujemo tudi mi. **Ponosni smo lahko Ljubljančane, da županje naši prestolici po tolikih bojih in zvijačah mož, ki je cel čas svojega javnega delovanja stal v našem narodu kot prvobojevnik napredne misli, neustrašen in neomajen. Živela — predna Ljubljana, živel napredni župan dr. I. Tavčar!**

Potrditve ljubljanskih poslancev Reisnerja in Ribnikarja. Deželni odbor je predložil deželnemu zboru poročilo glede izvolitve teh dveh deželnih poslancev. Predlaga, da naj deželni zbor sklene, da se izvolitev ne odobri. V včerašnji seji stvar ni prišla na razgovor, dasi bi deželnozborna večina lahko zahtevala, da se takoj obravnava. Tudi bi lahko sklenila, da se predlog deželnega zbora sprejme in ne odobri ljubljanskih dveh poslancev. Tega pa včeraj večina ni storila. Predlog deželnega odbora je šel v verifikacijski odsek. Kakšna usoda ga doleti se še ne ve. Lahko je, da tamkaj sploh ne pride več v razgovor in da se ga na ta način zakopje. Mogoče je, da se ga

LISTEK.

Relikvija Napoleona III.

(Konec.)

»Ali kaj naj storimo«, je vzdihnila gospa Etelka, »prav sedaj je zopet v družbi Sarrienovi; zmenil se je z njo, da se sestaneta v umetniški razstavi.«

»V umetniški razstavi? — Eh, potem je skrajni čas, da postopamo odločno. — Dragi gospod Efraim, izvolite me spremljati!«

»Kam?«

»V umetniško razstavo«, je odgovoril Sherlock Holmes. »Tja, kjer menda še najdeva Suzano in barona de Sarriena. — Rečem: menda, ker bojim se, da namerava baron izvršiti lopovstvo — drugo, ki bi vašo dobro mater ranilo globoko v srce!«

7. poglavje.

Govoreča Kristova slika.

V dvoranah umetniške razstave je vlada-lo bučno življenje in velik naval. Vsakdo je hotel videti umetnine, ki so bile tam razstavljene. Vendar pa so se še našli koti, kamor je zablodil malokdo.

V eni izmed dvoran slikarskega oddelka sta opazila Holmes in Efraim že oddaleč barona in Suzano.

Oba sta stala pred neko sliko, a baron, človek visoke postave, črne brade, je živo govoril mladi deklici, ki ga je zardela poslušala.

Holmes je pomigal svojemu spremljevalcu. Peljal ga je od strani, da sta dospela za veliko sliko; ker je samo tanko platno ločilo

od njiju barona in Suzano, ki sta stala še vedno pred to sliko, sta mogla Holmes in Efraim slišati vsako besedo, ki jo je govorila dvojica pred sliko.

»Suzana, vi veste, kako vas ljubim«, sta slišala Holmes in Efraim globoki in sonorni glas baronov. »Vse svoje življenje vam posvetim, bodite moja žena, Suzana!« — Vem, da se tej zvezi protivita vaša mati in vaš brat! Ni mi sicer znano, iz kakih razlogov, ali bojim se, da vaša mati nikdar ne bo privolila v najino poroko.«

»To je žalibog resnica«, je odgovorila Suzana.

»Podajte mi torej dokaz svoje ljubezni! Bodite moja brez dovoljenja varših!«

»Nocoj vas počakam v zaprtem vozu na oglu vaše ulice. — Pohitite v moje naročje! Odpeljeva se hitro na kolodvor, a jutri zjutraj bova že v Havru. Odtamkaj vas povedem na parniku na Angleško, in v Londonu bo v dveh urah opravljena najina poroka.«

»Kadar bo najin zakon sklenjen, tedaj nama vaši sorodniki ne bodo več mogli delati nikakih zaprek, a vi boste moja, Suzana, in nihče mi vas ne bo mogel več vzeti!«

Suzana ni odgovorila, da, obrnila je celo glavo proč od barona in je motrila sliko, ki je stala pred njo.«

Bila je to znamenita Kristova glava, znana slikarja.

V oni dobi je vzbudila ta slika največjo pozornost povsod, kjer je bila razstavljena. Z neko gotovo tehniko je namreč dosegel slikar efekt, — ki ga sicer umetniki ne cenijo posebno, — da so oči te glave gledalca povsod spremljale. Naj je že gledal glavo od katerekoli strani, vedno je počival globoki, iskreni, sočutni in opominjajoči pogled Odrašenika na

gledalcu.

In Suzana je mahoma dvignila roke kvišku in je dejala s prosečim glasom, kakor da govori sliki:

»Nikdar nisem molila k tebi, ker nisem vzgojena v tvoji veri, veliki Odrašenik, ali v tem odločilnem trenutku svojega življenja te prosim: svetuj mi, kaj naj storim!«

Na baronovih ustnih se je pojavil kratak surov nasmeh.

»Ko bi Kristova glava mogla govoriti«, je dejal, tedaj bi rekla:

»Zaupaj se človeku, ki te ljubi, ker on je poštenjak in te napravi srečno!«

Ali v tem hipu se je zdelo, kakor da se premika ustne na sliki, Odrašenikovi pogledi so se vprli prodirajoče in očitajoče v črno-bradežga človeka, in nakrat se zasliši strog glas — zdelo se je, da prihaja iz ust slike:

»Ti lažeš, baron Sarrien, ne srečno, marveč nesrečno napraviš to deklico.«

»Vzeti jo hočeš zaradi njenega bogastva, ali nekega dne jo morda umoriš — kakor si umoril njenega očeta!«

Baron se je opotekel nazaj. Njegov obraz se je skremžil, z rokami je segel k srcu.

»Kaj je to?« je dejal, »ta slika ne more govoriti — za platnom — nekdo naju je poslušal — proč, Suzana — hitro — tu ne moreva več ostati!«

Baron je objel Suzano in jo je hotel odvesti seboj.

Ali v tem hipu sta se pojavili pred njim dve osebi — Sherlock Holmes in Efraim.

»Ostanite, baron de Sarrien!« je zaklical detektiv ter potegnil svoj revolver, kar je storil tudi Efraim, — »v imenu zakona ste morilnik — vi ste pred tridesetimi leti umorili bankirja Edelsteina v gozdu pri Novi vasi.«

Baron je bulbil v Sherlocka Holmesa za trenotek silno prestrašen, potem je kriknil:

»Ni res — vi lažete!«

»Poglejte tale dokaz!« Sherlock Holmes potegne iz žepa zavitek, ki je bil nekoč ukraden. »Tu na tem papirju stoji zapisana šifra vašega imena, čitajte dan in uro! — Ali hočete še uradnih dokumentov iz arhiva pariške policije in dvornega maršalnega urada Napoleona III.? Imam jih in vsi ti dokazi govore: samo vi ste mogli izvršiti umor!«

Sedaj se je iz baronovih ust izvil grozen krik.

V istem hipu je zgrabil z obema rokama za Efraimov revolver in mu ga je iztrgal iz rok.

Zadonel je strel — zamolkel padec — baron je ležal na tleh.

Prestrelil si je s kroglo srce.

S svojim zadnjim dihom je priznal svojo krivdo.

Zločin, ki ga je izvršil pred tridesetimi leti v gozdu poleg Nove vasi, je bil maščevan — morilec je stal pred večnim sodnikom. —

Treba še pripomniti, da je dala gospa Etelka Edelsteinova potepuhu Brandu Gašparju dovolj sredstev, da je mogel pošteno živeti. Istega dne, ko je prišel ta denar v Novo vasi, so nesli Pierra Ribodina po dolgem trpljenju k večnemu počitku.

Tudi on se je pokoril, — ali imel je vsaj to tolažbo, da je umrl v očeh svojih sovaščanov kot poštenjak in spoštovan mož.

Jutri začne pod naslovom »Hiša Saint-Pol« v »Danu« izhajati zgodovinski roman iz štirinajstega stoletja.

praviloma reši in predloži zbornici. V tem slučaju je pričakovati razveljavljanje mandata ljubljanskih dveh poslancev. Skoro gotovo bodo klerikalci skušali vse sile napeti, da se najde miren izhod za rešitev finančne krize v deželi. Ako se jim to ne posreči, bodo pač porabili ta dva mandata za to, da jih razveljavijo in da na ta način dosežejo razpust zbornice.

Klavern pozdrav dr. Šusteršiča. Včeraj se je splošno opazovalo v deželni zbornici, da je javnost jako, jako mrtvo sprejela novega deželnega glavarja dr. Šusteršiča. Galerije niti do polovice niso bile zasedene. Razen tega ob njegovem nastopu niti najmanjših ovacij. Celo deželnozborska večina je bila zelo mirna. Le par živijo klicev in par brezpomembnih ploskov in dr. Šusteršičev nastop je bil absolutno. Splošno se smatra, da je deželnozborska večina proti svojemu vodju na ta način demonstrirala radi tega, ker se je preko nje in brez nje dr. Šusteršič pogodil z vladjo za mesto deželnega glavarja. Pristaši S. L. S. pa pravijo, da je dr. Šusteršič s tem, da je na tak način postal deželni glavar, samo dokazal, da mu nikdar niso bili mar interesi ljudstva, marveč, da je zasledoval vedno le svoje osebne interese v politiki. Nam je vseeno kaj imajo med seboj klerikalci, rečemo le, da tako kot je včeraj stranka (S. L. S.) sprejela svojega glavarja, se sprejemajo samo politični mrtveci.

Malovrh in »Učiteljska tiskarna«. V včerajšnjem »Slov. Narodu« je smatral Malovrh zopet za potrebno napasti »Učiteljsko tiskarno«. Ali res nimate gospod nobene nujnejše in potrebnejše zadeve kot delati razdor v naprednih vrstah?

Konfuzen človek. Neki K. priobčuje v »Soči« neizmerno konfuzen članek o političnih razmerah na Kranjskem. Je brez dvoma, da mož ali Ljubljanec in njenih političnih razmer sploh ne pozna ali pa je tako predrzno domišljav, da se upa govoriti o stvarih, ki jih ne razume. Na vsak način bi mu svetovali, da naj predvsem pometa po Goriškem. Gleda naj — če ima sploh na merodajnih mestih besedo in ni le zakoten zabavljak — da vsaj on ne bo — kakor piše — naprej živitaril v znamenju mežnarne kulture in one politične zavednosti, ki je znak njegove dobe. — Takih konfuznih ljudi kot je goriški K. bi se vsaj Gabršček lahko izogibal.

Pozor pred klerikalnimi agitatorji. Klerikalci imajo po celi deželi nastavljen agitatorje v osebi dobro plačanih duhovnikov, ki sicer nimajo drugega dela, da hodijo sedaj pred volitvami v trgovsko in obrtno zbornico od trgovca do trgovca, od obrtnika do obrtnika. Pokažite jim vrata, poučite jih, da spadajo v cerkev ti klerikalni vsiljivci in da cerkev nima ničesar opraviti z volitvami v trg. in obrtno zbornico.

Občinske volitve v Postojni. Kakor slišimo, je dež. vlada potrdila občinske volitve za Postojno, kjer so zmagali na celi črti naprednjaki. Klerikalne nakane niso prav nič pomagale.

V spomin E. Rusjanu. Na dan pravoslavnega novega leta se je vršila v katoliški kapeli v Belgradu maša zadušnica v spomin slovenskega avijatika E. Rusjana, katero je priredil »Srpski olimpijski klub«. Zadušnici je prisostvovala deputacija oficirjev belgrajske posadke ter Rusjana tovariš Mercep iz Zagreba.

Na c. kr. drž. gimnaziji v Trstu je razpisano stalno mesto za zgodovino in zemljepisje. Prošnje do 15. marca 1912.

Dražba. Pri c. kr. okr. sodnji v II. Bistrici je dne 26. jan. 1912 ob pol 10. uri dopolne dražba zemljišč vl. št. 4 in 179 kat. ob. Harije, obstoječih iz 45 zemljiščnih parcel, njiv, pašnikov in travnikov. Določena je vrednost na 5700 K. Najmanjši ponudek znaša 3260 K.

Predavanje o kraških jamah. Kakor nam poročajo iz Plizna, priredi tam znameniti češki učenjak J. V. Želizko, inženir c. kr. državnega geološkega zavoda na Dunaju dne 20. in 21. t. m. predavanje o podzemeljskih krasotah slovenskih zemlja. Predavanje se vrši pod naslovom »Iz podzemlja slovenskega Krasa«. Predavatelj bo pojasnjeval svoja izvajanja z najnovejšimi skioptičnimi slikami.

Eno leto „Vede“.

(Konec.)

Ostwaldov učenec dr. Ivan Žmavc, ki je s svojimi brošurami že zdavnaj vzbudil pozornost nemških, francoskih in italijanskih znanstvenikov, je zastopan v letniku s spisom »Uvod v naraven nazor o svetu«. Odkar je preminil Erjavc, nismo v našem jeziku uživali razprave, ki bi v isti meri združevala tako lep slog s strokovnim znanjem in s očarujočo suado. Posrečilo se mu je zlasti zanimivo tolmačiti razne fizikalne pojave (n. pr. Mayerjev ekvivalent). Pisatelj seznaja v tem spisu Slovence z energetiko, z onimpridoslovnim svetovnim naziranjem, ki je morda kedaj poklikano nadomestiti vero v idole z vero v resnico. Naj bi naša mladina ne prezrla tega krasnega spisa, ki uči misliti in jo navaja k le prezanemarnemu prirodoslovnemu znanju!

V Albinu Ogrisu je dosegel mladi generaciji pisatelj, kakršnega Slovenci sploh še nismo imeli, in o katerem le želimo, da nam daruje kako večje delo poleg svojih izbornih razprav o »modernej civilizaciji in plodovitosti narodov« in o »sodobnem individualizmu in renezanse romantike«. Najbolj pereča vprašanja moderne družbe in moderne psihe so tu načeta, po njih nas vodi pisatelj kakor več vodenik. Poleg lepega pripovednega sloga in presenetljivega ovladanja snovi moramo zlasti tudi podčrtati pisateljevo poznanje ne le nemške, kakor navadno, ampak tudi francoske in angleške literature. Če je res, da dobimo kmalu iz njegovega peresa prevod Le Bonove »Psihologije plemen«, si bomo mogli le čestitati na tej književni pridobitvi.

Privatni docent dr. M. Rostohar je zastopan z dobro zamišljenimi članki o »zgodovini filozofije južnih Slovanov« in z referatom o filozofskem kongresu v Bologni ter organizaciji slovanskih filozofov. Radovan Krivic

Izkaz o stanju kužnih boleznih pri živalih na Kranjskem od 6. do 13. prosinca t. l. Kužna bolezen nagobcu in parkljih v občini Rateče (8 dvorcev) in Belapeč (12 dv. okr. Radovljica. Garje imajo v občini Knežak (1 dv.) okr. Postojna. Svinjska kuga: okr. Postojna, občina Trnovo (1 dv.) v Kočah (1 dv.) — Okr. Novo mesto, obč. Žužemberk (1 dv.).

Oropani Macedonci. V premogovniku v Kočevju so delali Macedonci Jurij Spaso, Arse Pantil, Aleksander Konstantin, Traiko Nau in Miha Peševic. V noči od 8. do 9. prosinca so mirno spali v baraki št. 151, ko priderejo o polnoči tje štirje Hrvatje: Nikola Čutič, Mile Sakič, Mile Rukavina in Milse Jurkovič, razbijajo svetilke in nastavijo ležečim Macedoncem nože, in samokrese na prsa s krikom: »Dajte novac!« Prestrašeni Macedonci so izročili ves denar, kar so ga imeli in sicer 85 kron 16 vin. Roparji so pobrali še eno srebrno verižico, en mošnjiček iz steklenih biserov, dva para čevljev, eno srajco in ene spodnje hlače. S tem plenom so jo hitro odkurili. Dva izmed njih — namreč Nikola Čutič in Mile Sakič — je že prišla policija na Reki. Mile Rukavina in Mile Jurkovič pa še nista v rokah pravice. — Rukavina je rojen l. 1878, Mile Jurkovič je okoli 17 let star in ima sledove močne opekline na desnem licu. — Oba sta pristojna v Peručič na Hrvaškem. Tudi oropani Macedonci so zapustili Kočevje in odšli neznano kam. — Kdor bi izsledil Rukavino ali Jurkoviča, ali katerega izmed oropanih Macedoncev, naj to naznani najbližji orožniški postaji ali policijski oblasti ali pa neposredno okrožnemu sodišču v Novem mestu, kjer je vpeljana preiskava.

LJUBLJANA.

Gremij trgovcev v Ljubljani nam sporoča: Ker prihajajo načelstvu gremija še vedno priporočbe, da dajo gremijski člani svojim odjemalcem noveletna darila, društvom pa dobiteke za prirejanje veselice, je gremij trgovcev primoran, da še enkrat resno opozori svoje člane na sklep občnega zbora z dne 9. maja 1909, ki se glasi: Člani gremija ne smejo dajati svojim odjemalcem nikakih daril, niti za novo leto, niti za velikonoč, najsi bo blagu, denarju, neobičajnem popustu ali na kak drug način. Tudi se ne smejo dajati društvom dobitek za prirejanje veselice. Proti onim članom, ki se ne držijo tega sklepa, bo postopal gremij v smislu § 24, odst. 4, točka 3 gremijskih pravil.

Odlični gostje. Sinočnje operne predstave so se udeležili gospod Vladimir pl. Treščec Branjski, intendant kr. zemalj. kazališta in pisatelj, gospod dr. Aleksander Horvat, hrvatski deželni poslanec in odvetnik ter gospodična Ivica pl. Pisačičeva, sestra operne pevke Anke dr. Horvatove.

Društvo policijskih psov. Deželna vlada je potrdila pravila društva policijskih psov. To novo društvo je tako važno, da nas že sedaj zanima kateri policijski pes bo izvoljen predsednikom društva policijskih psov. Slovenske častnike čaka pač težka naloga, ko bodo morali poročati o zborovanjih društva policijskih psov, ker bo poslovni jezik tega društva za nje precej nerazumljiv. Ko dobi Ljubljana okončno policijo, se ustanovi gotovo tudi društvo policijskih konj.

Semenj za kože v Ljubljani se vrši kakor vsako leto tudi letos v ponedeljek, dne 22. t. m. in sicer v skladišču spedijske delniške družbe Balkan v Ljubljani na Dunajski cesti št. 33. Vsa tozadevna pojasnila daje rade volje imenovana spedijska družba eventuelno tudi telefonično (št. 100.)

Zima in mraz sta se pojavila na celi črti. Včeraj je bil desedaj menda najmrzlejši dan. Na ulicah se vidi pravo zimsko življenje, mlado in staro drvi z drsalkami, vozovi polni ledu se vidijo in sneg, ki je začel naletavati nocojšnjo noč, bo prinesel tudi sanjkačem mnogo veselja.

Skrbite za tičke. Vsled hudega mraza, ki je nastal zadnje dni, trpe pred vsem naši tički. Solska vodstva naj bi navajala mladino, da na primeren način olajša malim pevcem strogo zimo. Pa tudi starejši ljudje naj bi imeli usmi-

ljenje do krilatih pevcev, da jim natrosijo hrano in živeže bodisi okoli stanovanj, kjer se sedaj ptice prav rade pokažejo, bodisi da zunaj na prostem poskrbe za majhne hišice, kjer najdejo hrano in zavetje ob jednem.

Nasilen gost. V neki gostilni na Tržaški cesti je vinjen zidar ugasnil v predstobi luč. Krčmar ga je radi tega pozval k miru, kar pa je razgrajal tako vjezilo, da je začel groziti z revolverjem. Nasilneža je moral odpeljati stražnik.

Tuji v Ljubljani. 16. prosinca: M. Okrugič s soprogo, tajni svetnik in sekcijski načelnik — Dunaj. F. Lang, voj. rač. svetnik — Gradec. Baron F. Rechbach, grajščak — Krumperk. Baron O. Apfalter, c. in kr. komornik — Križe. Dr. K. baron Born, grajščak — Sv. Ana. F. Holenia, inženir — Beljak. E. Panfeli, inženir — Inomest. Cecilija Navratil, podpolkov. vdova — Modor. J. Vehovec, poslanec. A. Vehovec, posestnik — Žužemberk. Dr. J. Vilfan s soprogo, odvetnik — Radovljica. Dr. V. Kukovec, odvetnik — Celje. Medved, župan — St. Jurij. Roje, trg. — Gornji grad. K. Ostan, trg. — Bovec. Iv. Dolinar, posestnik — Radeče. Karel in Linus Mayer, slikarja — Neuhausen na Virtemberškem. Grm, uradnik — Podgrad. Kelemina, Osterman — Novo mesto. Pirc, posestnik — Sodražica. R. Fuchs, pravnik — Metlika. K. Klander, podjetnik — Malagora.

Elektrodiagnostika Ideal. Danes zadnji dan krasna slika »Sreča je«. Jutri specialni večer s krasnim sporedom, velekomične slike. »Piefke-enovpreznik« in »Frick je zaljubljen« (igra 6letni Frick). V soboto »5375 prebivalcev«, satirična tragikomedija in »Zigoto«, komična privlačnost. Pripravlja se najboljša drama Nordisk film Co. »Izkrvavel«.

PROSVETA.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v četrtek se igra izvrstna burka »Vražji Rudi« (za nepar-abonente). Kdor se rad smeje in zabava, naj ne zamudi te burke. — V soboto se igra prvič Molnarjeva komedija »Gardist« (za nepar-abonente). Molnar Franc je najboljši moderni madjarski komediograf, ter se igra ta zlasti njegov »Drag« in »Gardist« po najodličnejših evropskih odrih. Dejanje komedije se godi na Dunaju; glavne osebe so igralec (g. Nučič), igralca (ga. Šetrljova) in kritik (g. Danilo). — V nedeljo popoldne (za lože nepar) se igra pri znižanih cenah kot ljudska predstava burka »Vražji Rudi«, zvečer pa se poje prvič Karla Weisa opereta »Revizor«. Libreto je prirejeno po Gogoljevi slavni komediji ter je dialog prevzet deloma dobesedno v opereto. Dejanje se godi na Ruskem in sicer v malem mestu, kjer vlada v oblasteh in uradih velika korupcija in nered. Hlestakov (g. Iličič), vesel činovnik iz Peterburga, in njegov sluga Osip (g. Horský) se klatita brez denarja po ruskih mestih, kjer igraja, popivata in pum-pata. V mesto, kjer je glavar Skvoznik Dmuhanovskij (g. Bukšek), je naznanjen carski revizor. Vse se trese pred njim, ker lumparij in nereda je ogromno. Tedaj prideta Hlestakov in Osip. Vse ju smatra za revizorja in njegovega slugo. Hočejo ju podkupiti. Ženske pa se celo zaljubijo v lepega Hlestakova. Glavarjeva žena (ga. Bukšekova) in hči (gdč. Thalerjeva) hočeta biti njegovi. Stvar dospo do svečane zaroke Hlestakova in Marje, a poštar odpre neko pismo, in vsa prevara se razkrije. Vsi izborni komični tipi Gogoljeve komedije so tudi v opereti. Glasba Karla Weisa, ki je češki skladatelj, živeč v Berlinu, je veskroz zdrava, brez neslane sentimentalnosti ter črpna iz češke in jugoslovanske narodne pesmi. Tako ima ta opereta višjo glasbeno in literarno libretno vrednost.

Naše ženstvo v Prešernovih časih. Oporzamo iznova na predavanje g. prof. dr. Fr. Iličiča: »Naše ženstvo v Prešernovih časih« — ki se vrši nocoj ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma.

Slov. ilustr. Tednik priobčuje novice, smešnice in krajše povesti. V posebni prilogi pa prinaša velezanimiv, znamenit roman s sli-

kami iz zgodovine Jugoslovancov »V burji in viharju«. Kdor si te priloge shranjuje in da potem vezati, dobi tako lepo knjigo brezplačno. Vsi naročniki »Slov. ilustr. Tednika« dobe vsako leto brezplačno tudi velik, bogato ilustriran koledar, novi naročniki ga dobe tudi za leto 1912. — »Slov. ilustr. Tednik« je nepolitični in nestrankarski list in ga vsem prav toplo priporočamo da si ga naroče. »Slov. ilustr. Tednik« je edini slovenski list te vrste in bi se naj razširil med vse slovenske kraje in vse slovenske rodbe. Pišite upravnistvu v Ljubljani in pošljite Vam par številc na ogled.

DRUŠTVA.

Sokol I. in II. naznanja svojim bratom članom, da se je včeraj pričelo z redno telovadbo v telovadnici »Narodnega doma«, katero je radevolje prepustilo bratsko društvo »Ljubljanski Sokol« v porabo. To je bilo dokaj veselega razpoloženja, ko so se po neljubem presledku zopet znašli v prijaznih prostorih telovadnice, člani, da z novo silo in svežimi močmi gredo na delo. Dasi je bila že pri prvi telovadni uri udeležba precej številna, bilo je 52 članov in 21 članov naraščaja, smo vendar še pogrešali marsikateri znan obraz. Zlasti mora številu naraščaja postati večje in upamo, da se nas snide pri prihodnji uri najmanj do 90 članov. Odslej so redne telovadne ure vsak torek in četrtek od 8. do 10. ure. Bratje! pokažite točno in vestno v telovadnico! Na zdar!

Akad. tehn. društva »Tabor« v Gradcu naznanja, da se vrši njegov II. izredni občni zbor v soboto, 20. prosinca ob polu 8. uri zvečer pri Mursi z običajnim vzporedom. Slovenski gostje dobrodošli!

Plesni venček. Kakor smo že poročali, priredi plesni odsek slov. trg. društva »Merkur« I. februarja t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. Plesni odbor se za to prireditev pridno pripravljata, ter bode kakor kaže splošno zanimanje tudi ta prireditev tako lepo uspela, kakor vse dosedanje, ki jih je »Merkur« priredil. Vabila se bodo v kratkem razposlala. Čisti dobiček je namenjen dobrodelnim napravam društva. Oporzamo gospode člani in prijatelje društva na ta zaključni venček ter jih vbimo z rodbinami vred k obilni udeležbi.

Podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih slug opozarja še enkrat na svoj veliki letošnji plesni venček, ki se vrši v soboto dne 20. t. m. v dvorani Narodnega doma. Po dolgem času svira zopet enkrat na tem venčku godba domačega pešpolka št. 17 iz Celovca, kar bo gotovo nudilo tako plesalcem kot neplesalcem dovolj užitka. Ako vpoštevamo še plemeniti namen priredbe, ker pripade vsi čisti prebitek podpornemu skladu, upamo da se p. n. občinstvo v največjem številu odzove vabilu zgorajšnega društva.

Kitajska strategija.

Kitajska vlada je sprejela od neke evropske tovarne za orožje tri stotisoč pušk najnovejšega sistema in je dala pritrčiti na vsako puško tri zvončke. In tako se je zgodilo nekega jutra proti koncu septembra, da je veselo zvonilo na obširni planjavi Lao Tšin devetstotisoč zvončkov.

Generalni feldmaršal Hang-Hang je jezdit v sijajnem spremstvu po cvetočem griču in se pripravljal, da da znamenje za pričetek bitke.

Med poročevalci, ki so se nahajali v tem spremstvu je bil tudi moj prijatelj Saladier, vojni poročevalec lista »Čebelar«.

Ker ni imel o kitajski strategiji niti najmanjšega pojma, zato je še z večjim zanimanjem sledil gibanju vojaštva.

General Hang-Hang je vzdignil visoko v zrak svojo dvorezno sabljo in zaklical:

»Yon-Tsi!«

To bi se reklo po slovensko:

ma, socializma in velikega mesta, preselila v našo domovino in pričela s sistemno politično in družabno kritiko. »Naši zapiski« so si priborili odlično mesto v slovenski publicistični literaturi.

Vse to vendar še ni zadostovalo. Res, da jih ni bilo mnogo, ki so občutili neko vrzel v naši književnosti, a ti so jo občutili tembolj, ker niso mogli dobiti utehe v zavoženem javnem življenju. Videli so, da je »Omladina« v prvi vrsti strokovna dijaška revija. »Naši zapiski« pa da so publicističen faktor. Morda so baš »Naši zapiski« pomagali, da je prodira zavest, da treba poleg »Zapiskov« še nečesa ustvarjajočega, in da naj se s potrebno propagando in kritiko družni enako potrebno znanstveno prematranje problemov, formuliranje vprašanj in iskanje po njih rešitvi. Oni, ki so videli, da obstoji taka potreba, in da so dana tla za ustvarjanje, so se po dolgem pro in contra odločili. Formulirali so svoj program, poskrbeli so za tehnične pripomočke, in prva številka »Vede« je izšla. Kakor je vzročna zveza med potrebo in postankom te revije, tako je njeno razmerje k »Našim zapiskom«. Slednji se bavijo z aktualnimi vprašanji in vzbujajo socialni čut, »Veda« pa hoče, kakor povdarja uredništvo v 1. številki, »dati slovenskemu javnemu življenju resnejšo vsebino«, »pripravljati in ustvarjati notranjo koncentracijo sedaj razbitih sil«, — vse v svrhu dvigniti naobrazenstvo, a obenem vzdržati njegovo zvezo z maso naroda. Naša mlada demokratična generacija se je še le prav začutila eno z narodom, in to je bilo potrebno, kajti »kdor pozna zgodovino našega kulturnega razvika, ve, da bi bilo naše javno življenje krenilo pogosto drugo pot, da je imelo na razpolago trden temelj v eksaktnih podatkih znanosti, razvijajoče se sicer smoteno, kar se tiče ciljev, a vendar prikladno, kar se tiče z narodom zvezanih snovi in vprašanj. Tako smo prišli do krize današnjih dni.« Uredništvo

Slovenci doslej le malo imeli. »Veda« mora biti ponosna na take kritične prispevke.

To delo prvega letnika te revije za znanost in kulturo, ki je toliko po svojem namenu kakor po njega izvrševanju važen kulturni dokument.

II.

»Je-li prav, da imamo naenkrat dvoje revij, in smo li dolžni vzdrževati jih? Tako vprašanje smo čuli pred kratkem v Slovanu. Čudili smo se, ko smo čitali to vprašanje. Onega, ki je tako vprašal, so gotovo vodili dobri nameni, a vprašanje je ravno zato čudno.

Živimo v dobi, ko trkajo nove ideje s tako silo na vrata našega domovanja, da jih sicer sprejemamo vase a jih ne moremo prebavljati tako hitro, kakor veliki narodi, ki ne rabijo svojih sil v tako napornejem boju za obstanek. Iz počasnega gospodarskega preobražanja — tri desetletja sem nam odraščal meščanstvo in pripravljala se menda neka skromna industrializacija našega gospodarstva — moremo razlagati, zakaj se je baš mladina oklenila novih idej tako naglo, in zakaj se baš vsi starejši bore s tako silo za konservativizem v našem javnem življenju. V tem gospodarskem preobražanju in v industrializaciji vidim glavni vzrok mladih stremeljenj in mladih, opozicijskih, revizijskih stanih razborov. Da pridejo v poštev samo psihološki vzroki, kje bi že bila »Omladina«, kje »Naši zapiski«? »Veda« pa najbrže sploh ne bi bila zagledala tiskarne. A razvoj je močnejši od želje, in tako se je zgodilo, da je pred desetimi leti pričela nova, radikalna struja vzbujati dijaštvo ter pometati s starimi navadami, tradicijami in emblemami, vzbujivši odmev tudi pri vodjih slovenske politike (gl. n. pr. Ivana Hribarja pismo ljublj. fer. »Savi«). »Iz naroda za narod« je bil bojni klic omladine, in »Omladina« se je nazvala akademična revija, ki izhajala do danes nepretrgoma celo desetletje. Ravnotako se je druga struja, učenca češkega realiz-

»Postavite se v kolonah okoli osemnajstega eskadrona dvaindvajsetega polka!«
Povelje: »Yon-Tsi!« je ponovil general Ti-Tsing, potem general Tao-Pé in nato in hitro zaporedoma vsi poveljniki. Čete so se premaknile in vnovič je zadonelo po planjavi vseh desetstotisoč zvončkov.
Nato je zaklical general Hang-Hang s svojim močnim glasom.
»Nao-Tsin!«
To je pomenilo.
»Bojna vrsta na desni strani kavalarije!«
Generali so ponovili: »Nao-Tsin!« in vsa armada se je postavila v bojno vrsto ob reki Hu-Hu-Han nasproti japonski armadi.
V tem trenutku se je nahajal moj prijatelj Saladier čisto blizu vrhovnega poveljnika. Drobni pesek je prišel v desno nosnico omenjenega Saladiera in ga prisilil, da je strašno močno kihnil. (Hatčim!)

General Ti-Tsing in Tao-Pé sta zaklicala: »Ha-Tsim!«
Vsi poveljniki so ponovili »Ha-Tsim!« in predno je zamogel Hang-Hang nekaj nasprotnega zapovedati, so čete izvršile obrat, ki jih je spravil direktno pod ogenj topov japonske artilerije. Še ne v eni minuti je ležalo na bojišču petintrideset tisoč mrtvih Kitajcev.
Ostale čete so zbežale. Samo teh petintrideset mrtvecev je še ostalo na planjavi. Vsi so imeli najlepše kite, da bi jih kitajski smrtni angeli spravili lažje na drugi svet.
Kitajski smrtni angelj pa ni delal prav, da se ni požuril in tako sta ga prehitela Harvey, Jim & Komp., lasuljarja iz Šangaja, ki sta prišla s številnim perzonalom in par dvokolnicami in mirno odrezala vseh petintrideset tisoč kit.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

DUNAJSKI APOSTOLSKI NUNCIJ V AGONIJI.
Dunaj, 17. januarja. Dunajski apostolski nuncij Bavona, ki ga je danes jutraj zadel kap leži v agoniji. Od četrte ure zjutraj dalje leži v nezavesti. Katastrofe je pričakovati vsak trenutek. Ob osmih zvečer se je vršil zdravniški svet, ki je izjavil, da je izključeno, da bi bolnik preživel današnjo noč. — Nuncij Bavona je papeški nuncij na Dunaju šele od 7. julija 1911.

NEMŠKI CESAR V ŠVICI.
Berlin, 17. januarja. Nemški cesar Vilje I. pride v Švico začetkom septembra in se udeleži velikih švicarskih vojaških vaj od 3. do 6. septembra.

SESTANEK KINDERLENA Z S. GIULIANOM.
Berlin, 17. januarja. Sestanek nemškega diplomata, tajnika zunanjega urada Kinderlen-Wächterja in italijanskega ministra zunanjih zadev S. Giulianom se vrši dne 20. januarja zvečer v Rimu.

OBDOBJEN ŠPIJON.
Dunaj, 17. januarja. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je bil nocoj v pozni uri obsojen na štiriletno ječo bivši nadporočnik ogrske deželne brambor Simonides, ki je poskušal špijonirati na korist Italije v avstrijskem bojnem pristanišču v Pulju.

POSLANEC SILBERER.
Dunaj, 17. januarja. O socialno demokratičnem poslancu Silbererju, ki ga pogrešajo od 11. t. m. do ure še ni nobenega sledu. Rešilna ekspedicija, ki ga išče, poroča, da je reševalna akcija radi snežnih zametov jako otežkočena ter da ni upati na nikak dovoljen uspeh.

SPOR MED ARABCI IN TURKI.
Milan, 17. januarja. Tripolitanski dopisniki tukajšnjih listov javljajo o sporih med Arabci in Turki v Tripolitani. Med obema je prišlo že do več krvavih konfliktov. Vsled tega so v zadnjem času izostali tudi vedni turški napadi na italijanske utrdbe in predstraže.

»Vede« teh besed gotovo ni napisalo frazeološko!
Morda bi kdo ugovarjal, da bi se dalo vse združiti v eno samo revijo. Ne! Getrennt marschieren, vereint schlagen! Pa je tudi metoda obeh skupin tako različna, da bi skupna revija razdruževala, kjer sedaj samostalen nastop združuje. Razlika v tem ali onem mnenju tega ne zanika.

Tako bi bil dan odgovor na vprašanje, ali sta dve reviji potrebni. Ta odgovor je odločen »Da«!

Oni, ki mislijo, da »Veda« ni potrebna, ni treba, da jo čitajo. Inteligenca, ki bi se ne zanimala za obe reviji in ki bi se odločno ne zavarovala proti sami misli, da jih ne more vzdržati, to ne bi bila inteligenca, ampak njena najsterilnejša malomestna karikatura, in ona sama bi utisnila vsemu narodu pečat tolikanj očitovane manjvrednosti. Češka in jugoslovanska javnost ni tako vprašala, ampak je pozdravila »Vedo« kot znak, da se konsolidiramo: »Ubrala je pot, po kateri so šli pri nas koncem XVIII. stoletja Dobrovsky, pozneje Palacky in Šafarik («Slovanski prehled»).

V II. letniku hoče »Veda« nadaljevati svoje tako srečno pričetno delo. Zadal si je nalogo razmotrivati aktualne dogodke pod teoretskim vidikom, »doseči aktualnost znanstvene revije, spraviti teorijo v ožek stik s prakso«, posebno opozarjaje na problem slovanskega Juga, na prirodoslovne vede, narodno gospodarstvo, socialno vprašanje, notranjo kolonizacijo, statistiko, literarno in umetniško kritiko, javno pravo, upravno politiko, filozofijo. Morda se bodo tekom časa tudi skeptiki navadili smatrati »Vedo« za potrebno in se zavedali, da ima slovenska inteligenca neke naloge za svojo in narodovo bodočnost!

OGRSKO ČASOPISJE PROTI DR. ŠUSTER-SIČU.
Budimpešta, 17. januarja. Ogrsko časopisje se obširno peča z imenovanjem dr. Šustersi-ša kranjskim deželnim glavarjem. Posebno ostro piše o ti zadevi dnevnik »Pesti Hirlap«, ki očita ogrski vladi, da je naredila veliko politično napako, ko ni protestirala pri avstrijski vladi proti imenovanju dr. Šustersi-ša kranjskim deželnim glavarjem. Le vsled nepazljivosti ogrske vlade se je moglo zgoditi, da je imenovan kranjskim deželnim glavarjem Šustersi-šič načelnik one stranke, ki se v svojem programu izjavlja proti Dualizmu, ki proglašajo ogrsko primorje kot tretji obstojni del monarhije. Vsi listi kličejo na odgovornost ogrsko vlado, ki je prezrla in dovolila imenovanje politika, ki je skrajno sovražjen ogrskim interesom, na tako važno mesto kakor je posel deželnega glavarja. Avstrijski vladi pa očitajo nedostojno mešetarenje na škodo Ogrske, ker ni spoznala v tem imenovanju skrajno provokacijo ogrskega državnega prava in temelja dualistične monarhije. Zadeva pride na razgovor tudi v ogrskem državnem zboru.

KITAJSKA.
London, 17. januarja. Po semkaj iz Pekinga dospelih poročilih se odpeve jutri kitajski cesar prestolu ter zapusti z vsem dvorom prestolico.
MINISTRSKA KRIZA V SRBIJI.
Belgrad, 17. januarja. »Politika« potrjuje vest o demisiji Milovanovića. Novi kabinet bo sestavljen na podlagi koalicije radikalnih strank, ter bo izvedel volitve v skupštino.

Hiša Saint-Pol.

Jutri začne pod tem naslovom v »Danu« izhajati zgodovinski roman iz štirinajstega stoletja; godi se na francoskem dvoru za vladanja bedastega kralja Karla VI. in njega soproge, grozne Izabele Bavarske, ki je poleg Ivana Nevstrašnega, strašnega vojvode Burgundskega, glavna osebnost v našem romanu, podajajočem pretresljivo sliko takratnih razmer, zločinov, razuzdanosti, krivice in na drugi strani boja za pravico, katerega glavni zastopnik je preganjan plemič Haray de Passavant s svojo okolico: nesrečno dvorjanko Lavro d'Aubrun in ljubljeno Roselys. Kakor moreč duh pa se plazi skozi celo povest človek — vrag Saitano, zločestnik izkušen v vseh nadčloveških sposobnostih, grozna opora nečloveške kraljice Izabele Bavarske.

RAZNO.

NESREČNA LJUBEZEN TENORISTA CARUSO.

Najslavnejši operni pevec sedanjih dni je brezdvomno italijanski tenorist Enrico Caruso, ki danes gostuje le po največjih odrih in dobi za to velikanske nagrade. Kljub svoji sreči in bogastvu, pa nima posebne sreče v ljubezni. Tako se peča milansko sodišče že skoro dve leti z neko ljubezensko afero tenorista Caruso. Ko je bil Caruso še neznan človek, ko ni niti sanjal o svoji sreči bodočnosti, zaljubil se je v neko poročeno pevko Ado Giachetti. Mlada in lepa Florentinka mu je tudi vračala ljubezen, ušla je svojemu možu, in je odšla po svetu z mladim in siromašnim neapolitanskim pevcem Carusom, preživela sta hude dneve pomanjkanja in bede. Ada je zastavila vse svoje lepotiche, ko je Caruso nekoč obol in bil brez vsakega denarja, da mu je mogla plačati zdravnika in zdravila. To so bili slabi časi, toda trajali niso dolgo, Caruso je imel srečo, postal je znamenit in vrhu vsega še milijonar. Ko je odšel na svoje gostovanje v Ameriko, kupil je svoji ljubici Adi v Florenci razkošno vilo. Pa mladi pevki je postajalo dolg čas, spomnila se je zopet svojega moža, pisala mu pismo in ga prosila odpustitja, mo-žiček je bil seveda ves srečen ter se je preselil k svoji spokorjeni Magdalen. A Ada je prehitro ravnala, ko si je poklicala svojega moža nazaj. Ko je Caruso odšel v Ameriko je kupil svoji prijateljici lep avtomobil in najel še lepšega šoferja Cezarja Romatija. Nekega lepega večera pa je presenetil lahkoverni so-prog svojo ženo v prav neprijetni situaciji z lepim šoferjem. Bil je ves razburjen in napravil velik škandal, ker se mu je zdela vsa trojica za eno ženo vendarle malo preveč. Ada pa ni hotela dolgo prenašati sitnosti svojega moža in varuha in nekega lepega dne se je odpeljala s svojim šoferjem v Nizzo, kjer je najel: na Carusovo ime lepo vilo, tu je živela s svojim tretjim prijateljem prav lepo. No pa slučaj je hotel, da je Caruso zvedel vse to, vrnil se je iz Amerike, šel naravnost v Nizzo, in hotel v svojo vilo, a služabniki ga niso pustili naprej čez, da ga lastnica ne pozna. Šest dni je hodil Caruso okoli vile, dokler se ga lepa Ada ni usmili in mu dovolila vstop v vilo, a to je pod gotovimi pogoji. Moral ji je podariti vse one dragocenosti v vrednosti 240.000 frankov, ki jih je prinesla iz Florencie v Nizzo. Caruso je bil pripravljen storiti to, zahteval je pa samo, da mora lepi šofer iz hiše. Ali Ada tega ni dovolila, začel se je dolg prepir, ko je pa Ada nazadnje privolila v to, je šofer res odšel, z njim so pa izginile vse one dragocenosti v znesku 240.000 frankov. To je bilo pa tudi zaljubljenemu Carusi malo preveč, poslal je za beguncem v njegovo stanovanje svojega prijatelja, ko sta dva ravno razpravljala o nakitu, pride v sobo Ada, ter s samokresom napadi prijatelje svojega ljubčka. Caruso je vložil proti šoferju tožbo, a ta je izginil iz Nizze; ostala je pa tam lepa Ada ki je tudi tožila Caruso na izplačevanje alimentov. A pred obravnavo sta se pobotala. Caruso je obljubil izplačati svoji ljubici letno

rento v znesku 40.000 frankov, a obenem privoliti uživanje obresti od kapitala 240.000 fr., ki jih je moral naložiti kot izplačevanje alimentov otrokom, ki so po zahtevu Ade njegovi. Ker pa Caruso niti sari ne verjame. Ako je to dosegla in svečano obljubila, da pozabi svojega šoferja, ker bi sicer pogodba postala neveljavna. Caruso je bil zadovoljen, ko pa je imela denar se je odpeljala v Milan, kjer jo je že čakal lepi šofer. Caruso pa je hitel za njo in bilo je zopet presenečenje za ubogega zaljubljenca. No pa sedaj je bilo Carusi dosti, prekinil je vsako zvezo z lepo Ado, in vložil tožbo za razveljavanje dogovora, ker Ada ni držala pogojev. Te dni se vrši pred milanskim sodiščem zadnji akt komedije o Carusovi nesrečni ljubezni.

* **Postrvi.** Pričelo se je drestenje potočnih posttrvi. Dreste se prav živahno, ker voda ni ne prevelika, ne premajhna. Ako ostane tako, bo prav dobra drest. Letošnja suša je uničila dokaj rib. Upajmo, da se pomnože prav izdatno!

* **Postrvi love jerebice?** Letos je bila v hrastniškem potoku ulovljena srednja posttrv, ki je imela v sebi celo nogo s prsti in kremplji. Poizvedovanje je seveda dognalo, da ni potegnili riba cele jerebice v potok, ampak da je vrgel nekdo, ki je ptiča pripravljaj za večerjo, noge in druge odpadke v vodo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 17. januarja 1912.

Termín.			
Pšenica za mesec april 1912	za 50 kg	11 83	
Pšenica za mesec oktober 1912	za 50 kg	10 98	
Rž za mesec april 1912	za 50 kg	10 28	
Koruzza za mesec maj 1912	za 50 kg	8 35	
Oves za mesec april 1912	za 50 kg	9 83	

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni plačila in se plačuje vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Na prodaj je sledeče: 2 vagona ovsa, kaso-ni in konjska oprava pri Fr. Tomažiču v Šiški pri »Anžoku«. 68—4

Gospodična se sprejme na stanovanje in hrano. Igriška ulica 6, desno pritličje. 72—3

Pohištvo za žene in neveste prodaja po jako ugodnih cenah Simon Praprotnik, Jenkova ulica št. 7., Ljubljana.

LOKALI

zelo pripravi na obit in trgovino, posebno pa za odvetniško pisarno se oddajo takoj v podnajem na Dunajski cesti števil 31

Natančnejša pojasnila daje
Ivan Skubic, trgovina z moko v Spodnji Šiški, ali pisarna Jos. Zidar, Dunajska cesta 31, kjer se prostori lahko ogledajo. 73

Celo noč odprto

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Stari trg št. 90

Sveže!

Vsak petek

Sveže!

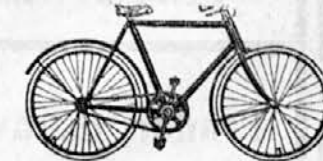
jadranske in severomorske ribe.

V ponedeljek, sredo in soboto dunajsko-novomeške klobasice in dunajski kruh. — Vsak ponedeljek praške jetrne in krvave klobase pri tvrdki

T. MENCINGER v Ljubljani,
Sv. Petra cesta.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta števil 17
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt. .:

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Umetni in trgovski vrtnar
J. WIDER, v Ljubljani.
Trgovina cvetlic:
Šelenburgova ulica števil 3.
Vrtnarija:
Cesta na Rožnik števil 25.
Točna postrežba in takojšnja izvršitev vsa-kovrstnega vezanja cvetlic. 50

FR. P. ZAJEC

optični zavod
Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
Daljnogled, toplo-mere, in zrakomere vseh vrst.
Očala, ščipalniki na-tančno po zdravniš-škem receptu.
Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in po-štne prosto.

Kavarna „Central“

Sv. Petra nasip št. 37.
Danes in vsak dan
KONCERT
damskega in moškega zbora
„Javor“ iz Zagreba.
Začetek ob 9. uri. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
ŠT. MIHOLIČ.

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi vljudno naznanjam, da sem prevzel dobroznano

gostilno „Zlata riba“

v Stritarjevi in Ribji ulici.

Točil bodem vedno le dobro in pristno vino in pivo iz soda ter postrežal vedno cenj. goste z dobro domačo kuhinjo. Gorka in mizla jedila vedno na razpolago. — Posebna soba za klube.

Zmerne cene! Točna postrežba!
Za mnogobrojne obiske se priporoča
Emil Keržišnik,
gostilničar pri „Zlati ribi“.

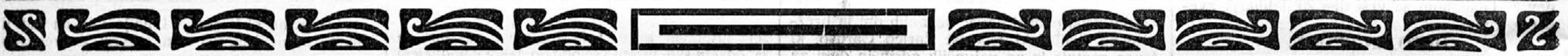
Zaradi inventure prodaja
Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg št. 5
vso izgotovljeno obleko za gospode in dečke
ter konfekcijo za dame in deklice pod glo-
boko reducirano ceno. *O. Bernatovič.*

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah
po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel.prel.pri Nar.domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
USENICNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Štari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
JAMŠEK, Tržaška cesta.
JEZERŠEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
STRAVS, Škofja ulica.

Prva
anončna pisarna
v Ljubljani
Frančiškanska ulica št. 8
sprejema vsakovrstne oglase za
„DAN“
kakor tudi za vse druge liste in koledarje.
Najcenejše in tudi najuspešnejše
inseriranje!
Na željo pride zastopnik na dom.
Slovenci, trgovci in obrtniki, poslužujte se v
vseh anončnih zadevah samo „Prve anončne
pisarne“ v Ljubljani, ki vas točno in najku-
lantneje postreže! Anonsirajte v „Danu“!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani ima v zalogi in priporoča sledeče:

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turkl pri Sv. Tilnu, ilustrovana knjiga. Cena 1'20 K.	M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1'50 K.	Štupar: 0 prvinah in spojinah, ilustrov. Cena 1'50 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	Mešiček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.	
Marolt: Zgodo- vinske učne si- ke. Cena 2 K.	Vizitke	Kaj izide zopet ?	Kuverte s firmo	Kaj izide zopet ?	Trgovske račune
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišjakovega zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1'50 K. — Rape: Mladini. Cena 1'50 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. zvezek. Cena 1'50 K.			Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Žirovnikove na- rodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.
Bretl: Kako si o- hranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljal- na znamenja na tabelah.	Tabela o pravil- nem mešanju umetnih gnojil.	Vse tiskovine za knjižnice.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše ti- skovine za o- brtno - nadalje- valne šole.	Stereotipija	Litografija	Muzikalije	Založba knjig
V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.					